

Mestna občina
Ljubljana
Mestna uprava

**Oddelek za
gospodarske
dejavnosti
in promet**

Trg mladinskih delovnih brigad 7
1000 Ljubljana
telefon: 01 306 17 14
faks: 01 306 17 01
glavna.pisarna@ljubljana.si
www.ljubljana.si

Številka: 03200-5/2014- 13
Datum: 28. 5. 2014

**K 1. točki
34. seje**

Mestni svet MOL
Mestni trg 1
1000 Ljubljana

V skladu z 97.čl. Poslovnika MOL zastavljam g. županu naslednje svetniško vprašanje in dajem pobudo ter prosim za pisni odgovor.

**Zadeva in vprašanje: Ali boste zaščitili visoke bukke ob Vegovi pred posekom?
Pobuda: Predlagam, da se bukke zaščitijo s predlogom Zavodu za varstvo narave kot naravna dediščina in z mestnim odlokom.**

V Delu, 23.4.2014, stran 10 je obnovljena problematika velikih bukev ob Vegovi pred Glasbeno šolo in matico. Problem sproža Zavod za varstvo kulturne dediščine, OE Ljubljana, češ, da odrivajo spominska obeležja glasbenikom in s koreninami vplivajo na podzemno rimsko obzidje. Po njihovem naj bi se bukke razrasle iz žive meje, ki naj bi bila narisana v Plečnikovi ureditvi leta 1930 in predlagajo posek ter vračanje v trideseta leta z novo živo mejo.

Ta poslednja trditev o razrasti iz žive meje je malo verjetna, saj je točno za vsakim spomenikom bukev. Iz "zanemarjene, nerezane bukove žive meje" kot trdijo v ZVKD Lj. je zelo malo verjetno, da bi vsi ostali poganjki žive meje propadli, le točno za vsakim spomenikom bi zrasli v mogočne bukke. Nekdo jih je pač načrtno zasadil, saj ni razčiščeno, ali je bila živa meja iz Plečnikove risbe tudi vsajena. Vsekakor predlagam, da se skuša dobiti kakšne posnetke iz obdobja po drugi svetovni vojni (zgolj 15 let po domnevni zasaditvi žive meje), saj bi se živa meja ali pa bukke morale videti.

Kakorkoli pa spominske slike niso niti pomembne za usodo bukev. Pri rastlinah, ki so vsajene, je vračanje iz odraslih dreves v sadike nesmisel. Drevesa se skuša ohranjati zaradi vseh drugih funkcij, ne zgolj začetne okrasne, ki so jih kot bogato razrasla, privzela. Dandanašnji tako razrasla drevesa nujno potrebujemo v mestu še posebej, ker nam napovedujejo temperaturne šoke z visokimi temperaturami do 40 stopinj. Raziskave gozdarjev kažejo, da so v objemu dreves temperature lahko do 10 stopinj nižje, kar je za otroke in starejše lahko odrešilno. Živimo pač v drugačnem času in smo lahko veseli, da je nekdo nekoč zasadil bukke sredi mesta. Potrebe po kisiku ob takem prometu pa tudi niso zanemarljive. Morda je bila včasih dovolj živa meja, danes pa potrebujemo velika, košata drevesa. Žal jim jeseni listje odpade. Vse leto pa nam pobirajo prah zimzelena drevesa. Za to funkcijo je pa potrebna primerna kombinacija listavcev in iglavcev.

Sam vpliv bukev na spomenike ni tako hud. O tem sem se sam prepričal. Na enem, ki se je nekoliko nagnil, je bila opravljena sanacija z odrezom spodnjega dela bukve, premazom odreza in sanacijo podstavka. Pri drugih ni videti problemov nagibanja, niti rušenja zidu. Vsekakor je proces zelo počasen in prva sanacija uspešna, zato ni bojazni, da nas bukke presenetijo in da nekega jutra zagledamo vse spomenike na tleh.

Podzemno koreninjenje se je pa že zgodilo. Pravijo, da je koreninski sistem obsežen kot so krošnje. Če bukke posekamo, kdo ga bo ruval ven? Nihče. Letni prirast korenin gotovo obsega majhen odstotek že razvejanega sistema.

Vsekakor je treba vse vidike skrbno preučiti, vmes pa kaže bukke zaščititi.

Zelene oaze so mestu potrebne.

Predlagam postavitve klopi tudi v tem delu kot so pri NUKu.

Odgovor:

Z vašo pobudo o ohranitvi bukev se strinjamo in si tudi sami prizadevamo za ohranitev bukev na Vegovi ulici. V ta namen smo si pridobili tudi arboristično mnenje Tise d.o.o., da bi se prepričali o stanju teh bukev. Po mnenju arborista so bukke na Vegovi ulici vitalne, zdrave in imajo normalno razvito ter gosto krošnjo. Posek dreves zaradi starosti, razkrojenosti ali zdravstvenega stanja dreves ni potreben.

Predlog, ki ga je MOL posredovala Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije, je, da se za čas, dokler se zdrave bukke ne začno starati in obolevati, drevesa ohranijo, ogrožene herme vzravnajo in dodatno zasidrajo v temelj, poškodovan oporni zid pa popravi. Projekt »vzpostavitve spomenika v prvotno stanje«, ki zahteva celovito rekonstrukcijo Plečnikove ureditve, pa naj se prestavi v čas, ko bodo bukke doživele svoj biološki konec. Menimo, da je to razumen in izvedljiv predlog, ki bi ga lahko uresničili brez nasprotovanja javnosti. Na ta način smo eno od zaradi korenin nagnjenih herm pred časom že postavili na nov temelj, ne da bi poškodovali bukke, ki je za njo zrasla.

Zavedamo se, da je terasa pred glasbeno šolo ob Vegovi ulici Plečnikova dediščina in spomenik državnega pomena, kot tudi dejstva, da se je prvotna ureditev z rastjo bukove žive meje v ozadju herm v visokorasla drevesa po naravni poti spremenila. Razumemo tudi skrb za ohranitev tega spomenika in bojazen, da lahko nadaljnje razraščanje drevesnih korenih povzroči nepopravljivo škodo na opornem zidu in hermah. Poudarjamo, da s svojimi pogledi na sanacijo tega spomenika Plečnikove dediščine ne želimo uničiti, ampak poskušamo iskati takšno rešitev, s katero bi lahko še za nekaj časa ohranili tudi obstoječe bukke. Ta drevesa sicer niso zavarovana kot naravna vrednota, v okolju mestnega središča pa vendarle zagotavljajo sorazmerno veliko zeleno maso, ki bi jo bilo v kratkem času težko nadomestiti.

V MOL se v zadnjih letih soočamo s problemom hitrega propadanja vedno večjega števila odraslih dreves. To je posledica klimatskih sprememb, neugodnih vplivov mestnega okolja, širjenja bolezni in škodljivcev, kot tudi nestrokovnega ravnanja z drevesi v preteklosti. Posledica tega je, da smo morali in bomo še morali odstraniti veliko odraslih dreves tudi v mestu. Eno odraslo veliko drevo, kakršne so bukke v Vegovi ulici, je (podatki AEC; <http://www.eac-arboriculture.com>) po proizvodnji kisika enakovredno 2000 drevesom z volumnom krošnje 1 m³. Poleg tega zaradi neugodnih življenjskih pogojev in podnebnih sprememb drevesa te vrste v mestnem središču ne bodo nikoli več zrasla v takšni velikosti. Iz navedenih razlogov menimo, da so te, za enkrat zdrave in veličastne bukke, za ta prostor neprecenljive vrednosti. Takšno je tudi verodostojno mnenje arboristike.

Vaš predlog, da se bukke zaščitijo kot naravna dediščina bomo upoštevali in predlog naslovili na Zavod RS za varstvo narave.

Prijazen pozdrav,

 David Polutnik
Sekretar-vodja oddelka

Vročiti:

- naslovniku,
- arhiv OGD/tu.